

informacije, ki jim lahko zaupate

ZPS
25 let
ZVEZA
POTROŠNIKOV
SLOVENIJE

ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA

Kaj je dobro vedeti?

www.zps.si

Življenjska zavarovanja so med potrošniki zelo razširjena. Le malokdo nima sklenjenega vsaj enega izmed zavarovanj iz obsežne ponudbe življenjskih zavarovanj, mnogi pa svoja sredstva nalagamo celo v več različnih produktov. V široki paleti življenjskih zavarovanj je včasih težko izbrati najprimernejše. Pred sklenitvijo življenjskega zavarovanja se moramo zavedati predvsem tega, da gre za dolgoročno zavarovanje (pogodbo) in da imajo odstop od pogodbe ali njene spremembe, kot so skrajšanje zavarovalne dobe, znižanje zavarovalne vsote ipd., za sklenitelja oziroma zavarovano osebo negativne finančne posledice.

Pri Zvezi potrošnikov Slovenije smo vam v sodelovanju s Slovenskim zavarovalnim združenjem pripravili kratek vodič po življenjskih zavarovanjih. V brošuri, ki je pred vami, boste našli odgovore na vprašanja, kako izbrati ustrezno zavarovanje, kakšne so različne vrste življenjskih zavarovanj, na kaj morate biti pozorni pred sklenitvijo in med trajanjem zavarovanja ter na koga se lahko obrnete, če gre kaj narobe. Predstaviti vam želimo tudi pomembna tveganja pri sklepanju dolgoročnih pogodb, kot je življenjsko zavarovanje, in osnovne pravice, ki jih imate kot potrošnik na tem področju.

Potrošniki zavarovanjem pogosto namenimo občuten del svojega denarja, a velikokrat ne vemo, kaj in za kaj plačujemo. Dejstvo je, da o zavarovanjih vemo premalo. Upamo, da vam bodo informacije na naslednjih straneh v pomoč pri odločitvi, ali in katero življenjsko zavarovanje potrebujete. Različne ponudbe preučite tudi sami in ne prepustite odločitve tistemu, ki vam zavarovanje prodaja. Če produkta ne razumete, ga ne kupujte. Le če se boste zavarovali glede na svoje potrebe, bo zavarovanje lahko služilo svojemu namenu – zagotavljanju finančne varnosti vam in vašim družinskim članom.

Breda Kutin,

Predsednica Zveze potrošnikov Slovenije

Vsak posameznik naj sam poskrbi za najpomembnejše, kar ima – svoje življenje. Zagotavljanje varnosti zase in za svoje bližnje prinaša občutek večje varnosti. V negotovih časih in ob povečevanju deleža starejše populacije lahko sklenitev življenjskih zavarovanj nudi dodatno finančno varnost in dodatno izplačilo ob pravem času. Brošura je namenjena temu, da bi slovenski potrošniki postali še bolj finančno izobraženi in da bi čim bolj celovito poznali življenjska zavarovanja. Verjamemo, da vam bodo naslednje strani v pomoč ob sklenitvi življenjskega zavarovanja.

mag. Maja Krumberger

Direktorica Slovenskega zavarovalnega združenja

Slovarček

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE je ena od oblik osebnih zavarovanj, pri katerih se zavarovalnica zaveže, da bo v primeru smrti ali doživetja izplačala vnaprej dogovorjeno vsoto ali rento sklenitelju zavarovanja ali upravičencu, ki ga določi sklenitelj zavarovanja. Namenjeno je zagotavljanju finančne varnosti posameznika in njegove družine, če pride do nastanka zavarovalnega primera.

DOŽIVETJE je zavarovani dogodek zavarovančevega preživetja zavarovalnega obdobja. Dogodek je uresničen, če je zavarovanec po koncu zavarovalnega obdobja še živ.

ZAVAROVALNA POGODBA je pogodba, s katero se zavezujete, da boste zavarovalnici poravnali zavarovalno premijo, zavarovalnica pa se zavezuje, da bo ob nastanku zavarovalnega primera izplačala zavarovalnino.

ZAVAROVALNA POLICA je sestavni del zavarovalne pogodbe in mora vsebovati vse bistvene sestavine zavarovalnega razmerja.

ZAVAROVALNI POGOJI so prav tako sestavni del zavarovalne pogodbe in podrobneje določajo pravice in obveznosti oseb, ki sklepajo zavarovalno pogodbo in na katere se zavarovalna pogodba nanaša.

ZAVAROVALEC (SKLENITELJ ZAVAROVANJA) je oseba, ki z zavarovalnico sklene zavarovalno pogodbo. **Zavarovanec** je oseba, ki je zavarovana. Zavarovalec in zavarovanec sta običajno ista oseba. **Upravičenec** je oseba, ki črpa pravice iz zavarovalne pogodbe.

ZAVAROVALNI PRIMER je dogodek, ki je z zavarovalno pogodbo dogovorjen kot podlaga za nastanek obveznosti zavarovalnice, da izplača zavarovalnino. Pri življenjskih zavarovanjih je to primer smrti ali primer doživetja.

ZAVAROVALNO KRITJE je obveznost, ki jo v skladu z zavarovalno pogodbo prevzema zavarovalnica. Za zavarovanca to pomeni, kdaj in v katerih primerih mu je zavarovalnica zavezana izplačati zavarovalnino.

ZAVAROVALNA VSOTA predstavlja zgornjo mejo obveznosti zavarovalnice. Je najvišji možni znesek zavarovalnine, ki jo zavarovalnica lahko izplača v posameznem zavarovalnem primeru.

ZAVAROVALNINA je znesek, ki ga zavarovalnica izplača upravičencu ob nastanku zavarovalnega primera.

PREMIJA je znesek, ki ga sklenitelj zavarovanja plačuje zavarovalnici.

Kdaj ima življenjsko zavarovanje smisel?

Z odločitvijo o življenjskem zavarovanju se ne boste srečali pogosto. Vaše potrebe se skozi življenje spreminjajo, zato ni vsako življenjsko zavarovanje primerno v vseh okoliščinah in za vse ljudi.

● ZAKAJ BI SKLENILI ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE?

Življenjsko zavarovanje sklenemo, ko želimo poskrbeti za:

- finančno varnost svojih družinskih članov (predvsem, ko so otroci mlajši),
- dodatna finančna sredstva za prihodnost (npr. zaposlitev vrzeli v starostni preskrbljenosti, šolanje otrok ...).

Če nimate finančnih obveznosti, odvisnih družinskih članov ali če imate dovolj prihrankov za finančno varnost vas samih ali vaših bližnjih v primeru vaše smrti, premislite, ali je življenjsko zavarovanje za vas primerna rešitev. Razmislek o primernosti je smiseln tudi pri življenjskem zavarovanju za otroke, šolarje, študente ali upokojece.

KO ŽELITE POSKRBE TI ZA SVOJE NAJB LIŽJE

Potreba po finančni varnosti vas samih in vaših družinskih članov se prvič pojavi, ko se osamosvojite, načrtujete družino ali že imate nepreskrbljene otroke. Mladi družini lahko smrt enega izmed staršev povzroči hude tegobe, življenjsko zavarovanje pa je ena od možnosti, ki pripomore k lažšanju finančnih posledic nastale situacije.

KO VAS SKRBI ČAS UPOKOJITVE

Ko vaši otroci odrastejo in postanejo finančno neodvisni, se vaše prioritete premaknejo k zagotavljanju lastne finančne varnosti v prihodnosti, predvsem v obdobju upokojitve. Razkorak med vašimi sedanjimi prihodki in predvideno pokojnino se namreč iz dneva v dan povečuje.

Višina premije, ki jo boste plačevali za zavarovanje, je odvisna tudi od vaše starosti v trenutku sklenitve zavarovanja. Mlajši plačujejo nižje premije, saj je pri njih riziko smrti nižji, zavarovalna doba pa običajno daljša. Možnost sklenitve življenjskega zavarovanja je tudi starostno omejena. Ta meja se običajno giblje okrog 65 let.

Katero življenjsko zavarovanje izbrati?

Sklenitev življenjskega zavarovanja je ena od možnosti, kako poskrbeti za finančno varnost ožjih družinskih članov. Ko nam je pomembna varnost družine, bomo iskali predvsem taka zavarovanja, ki nam bodo zagotavljala dovolj visoko zavarovalno vsoto za primer smrti za premijo, ki jo bomo sposobni redno plačevati.

Da bo izbrano zavarovanje služilo svojemu namenu, je bistveno, da že pred sklenitvijo pogodbe podrobno poznamo njegovo vsebino. Izberemo ga glede na lastne finančne zmožnosti, svoje potrebe in potrebe bližnjih, ki so od nas odvisni, življenjski stil in delo, ki ga opravljamo, predvsem pa z ozirom na namen, ki ga želimo doseči.

Zavedati se moramo, da je življenjsko zavarovanje po svoji naravi prvenstveno zavarovanje in ne izključno način varčevanja. Zavarovalne pogodbe so dolgoročne, zato je njihova prilagodljivost omejena. Če želite več svobode pri prilagajanju finančnih načrtov svojim aktualnim življenjskim razmeram, razmislite o primernosti življenjskega zavarovanja za svoje potrebe.

V osnovi ločimo dve vrsti življenjskih zavarovanj – tista, ki vključujejo le zavarovalno komponento, in tista, ki so kombinacija zavarovanja in varčevanja. Med prva uvrščamo **življenjska zavarovanja za primer smrti**, ki vključujejo le izplačilo v primeru smrti zavarovanca. **Klasična oziroma mešana življenjska zavarovanja** pa poleg kritja rizika smrti ponujajo tudi izplačilo v primeru doživetja – torej ko je zavarovanec ob izteku dogovorjenega zavarovalnega obdobja še živ.

Življenjsko zavarovanje za primer smrti

Smrt v družini ni le hud čustveni udarec, ampak lahko pomeni bistveno poslabšanje finančnega stanja v družini in ogrozi življenjski standard preživelih družinskih članov. Rizično življenjsko zavarovanje je zavarovanje za primer smrti, s katerim lahko poskrbite, da vaši bližnji ne bi bili resno finančno ogroženi. Če zavarovanec umre pred iztekom zavarovalne dobe, bo zavarovalnica upravičencu izplačala dogovorjeno zavarovalno vsoto. Ključna posebnost tega zavarovanja je, da upravičenec ne prejme nikakršnega izplačila, če zavarovanec v času trajanja zavarovanja ne umre – torej zavarovalno dobo preživi. Vplačana premija je torej nujen strošek, ki se v primeru doživetja ne povrne. V tem primeru tudi ne morete zahtevati povračila vplačanih premij.

● PREDNOST

Življenjsko zavarovanje za primer smrti dobite že za nekaj evrov mesečno. Če je vaš namen izključno finančna varnost vaših bližnjih v primeru vaše smrti, je to zavarovanje za vas najbolj ugodna izbira.

● KAKO DOLOČITE ZAVAROVALNO VSOTO?

Izberite zavarovalno vsoto, ki bo res lahko rešila vašo družino pred bistvenim poslabšanjem življenjskega standarda v primeru vaše smrti. Ocenite stroške in pričakovane potrebe v prihodnosti, predvsem tiste, ki so povezane z vašimi potomci. Zavarujte se za primerno dolgo obdobje, dokler vaši odvisni družinski člani ne postanejo sposobni poskrbeti zase.

1. KORAK – seštejte svoje dolgove in pričakovane izdatke

Kreditom, posojilom in ostalim dolgovom, ki jih imate, prištejte pričakovane letne stroške življenja za obdobje, v katerem bi si vaša družina ponovno finančno opomogla (vsaj tri leta).

2. KORAK – prihranki in druga zavarovanja

Preverite, ali že imate druga zavarovanja ter kaj in v kakšnem obsegu vam krijejo. Ostala kritja prištejte morebitnim prihrankom, ki jih imate.

3. KORAK – odštejte prihranke in druga zavarovalna kritja od vsote, ki ste jo izračunali v 1. koraku

Znesek, ki ga dobite, je zavarovalna vsota, ki jo potrebujete. Če ste poročeni in imate dva majhna otroke, stanovanjski kredit v višini 40.000 EUR, nekaj tisočakov kredita za avto, vaša neto plača pa je 1.500 EUR, je zavarovalna vsota, ki jo potrebujete, vsaj 100.000 EUR.

Mešano življenjsko zavarovanje

Mešano oziroma klasično življenjsko zavarovanje združuje zavarovanje za primer smrti in za primer doživetja. Del premije, ki jo plačujete, je namenjen pokrivanju tveganja za primer smrti, z drugim delom premije pa varčujete. Če želite svoje bližnje zavarovati za primer svoje smrti in obenem dolgoročno varčevati, pri tem pa se ne želite izpostaviti naložbenemu tveganju, to zavarovanje pride v poštev za vas. Seveda tudi tu velja, da morate poskrbeti za dovolj visoko zavarovalno vsoto in ustrezno dolžino trajanja zavarovanja.

S sklenitvijo pogodbe o mešanem življenjskem zavarovanju se zavežete, da boste v enkratnem znesku ali v rednih obrokih plačevali dogovorjeno zavarovalno premijo. Zavarovalnica bo ob koncu zavarovalne dobe izplačala pogodbeno zavarovalno vsoto, vključno s pripisanimi obrestmi in morebitno udeležbo pri dobičku. Če zavarovanec umre pred potekom zavarovalne dobe, pa zavarovalnica upravičencu, torej osebi, ki jo je zavarovanec določil v pogodbi, izplača dogovorjeno zavarovalno vsoto za primer smrti in morebitni do takrat ustvarjeni dobiček.

● PREDNOSTI

Mešano življenjsko zavarovanje je primerno za vse tiste, ki se ne želite izpostavljati naložbenim tveganjem. Če dajete največji poudarek varnosti vložnega denarja, vas bo verjetno pomirilo, da ob sklenitvi poznate višino zavarovalnine, ki jo bo zavarovalnica izplačala v primeru doživetja oziroma smrti, in da je minimalen donos zagotovljen.

Naložbeno življenjsko zavarovanje

Naložbeno življenjsko zavarovanje je, podobno kot mešano življenjsko zavarovanje, sestavljeno iz zavarovanja za primer smrti in varčevalnega (naložbenega) dela. Ker gre pri tej vrsti zavarovanj za kompleksen produkt, je še posebej pomembno, da ga podrobno poznate, če se odločate zanj. Poznati morate vsaj osnove delovanja finančnih trgov in razumeti tveganja, povezana z (ne)varnostjo svoje naložbe.

KAM GRE VAŠA PREMIJA?

Če sklenete naložbeno življenjsko zavarovanje, bo del premije, ki jo plačujete, namenjen pokrivanju tveganja smrti, drugi, pretežni del premije, pa se nalaga v sklade, ki jih glede na pričakovani donos in stopnjo tveganja v določenem obsegu lahko izberete sami. Ker se del vašega denarja nalaga v sklade, z nakupom takega produkta nase prevzimate tudi naložbeno tveganje. Del premije gre tudi za neposredne stroške za obdelavo in upravljanje naložbe in dejanske stroške sklada.

Zavarovalna pogodba mora obsegati tudi določbe o višini vseh posrednih in neposrednih stroškov vključno z načinom obračuna teh stroškov. Stroški, ki v zavarovalni pogodbi niso razkriti, ne morejo biti obračunani.

Donos vašega zavarovanja je odvisen od stroškov in donosa, ki ga posamezni skladi dosegajo na kapitalskem trgu. Izbirate lahko med različnimi naložbami, od tistih z zajamčenim donosom (netveganih) do najbolj tveganih naložb. O navedenem se lahko seznanite v ključnih informacijah za vlagatelje, ki morajo biti javno dostopne. Zavedati se morate, da kapitalski trgi lahko rastejo (vrednost naloženega denarja se povečuje), lahko pa tudi padajo.

● TVEGANJA

Čeprav je lahko naložbeno zavarovanje donosnejše od drugih oblik življenjskega zavarovanja, pa ne zagotavlja, da se vam bodo povrnila vložena sredstva. Odvisno od donosnosti skladov, v katere se nalaga vaš denar in ki je lahko tudi negativna, lahko ob izteku zavarovanja prejmete tudi bistveno manj, kot ste vplačali.

O tem zavarovanju lahko razmislijo tisti potrošniki, ki so že poskrbeli za osnovne finančne potrebe sebe in svojih bližnjih, obenem pa imajo več finančnega znanja.

● NALOŽBENO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE Z GARANTIRANIM DONOSOM

Nekatera naložbena zavarovanja lahko dobite tudi z jamstvom glavnice oziroma z zagotovljenim donosom. To pomeni, da vam zavarovalnica ob izteku zavarovanja izplača najmanj garantirani znesek, če so izbrani skladi dosegali pozitivno rast, pa tudi morebitne donose.

● INDEKSACIJA - OHRANJANJE VREDNOSTI ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA

Z indeksacijo življenjskega zavarovanja si zagotovimo ohranitev vrednosti zavarovalne vsote v času zavarovalnega obdobja. Pri življenjskem zavarovanju z indeksacijo se vrednost zavarovanja (zavarovalna vsota) in posledično tudi premija prilagajata gibanju življenjskih stroškov po uradnih statističnih podatkih (inflaciji). Ker je zmerna inflacija neizogiben del gospodarske rasti in s tem realnosti, lahko v primeru, ko smo se odločili za indeksacijo, pričakujemo, da se nam bo premija in s tem tudi zavarovalna vsota vsakih nekaj let povišala (večinoma zavarovalnice prilagodijo zavarovalno vsoto, ko inflacija v nekem obdobju preseže pet odstotkov).

Kako je z davki?

Pri življenjskih zavarovanjih, ki so sklenjena za obdobje, krajše od 10 let, se pri premiji obračuna zakonsko predpisani davek od prometa zavarovalnih poslov v višini 8,5 odstotka. Pri zavarovanjih, ki trajajo 10 let ali več, se davek od prometa zavarovalnih poslov ne obračuna. Življenjska zavarovanja, ki so sklenjena za obdobje, daljše od 10 let, tudi niso dohodninsko obdavčena, če je sklenitelj zavarovanja hkrati tudi upravičenec za doživetje in ni podana zahteva za odkup pred potekom desetih let. Prav tako se dohodnina ne obračuna v primeru izplačila zavarovalnine zaradi smrti zavarovanca.

Sklepanje življenjskega zavarovanja

Pred sklenitvijo življenjskega zavarovanja dobro razmislite:

- Zakaj ga želite skleniti? (str. 4)
- Kakšna je primerna zavarovalna vsota? (str. 6)
- Ali boste dolgoročno plačevali premijo?
- Ali želite prevzeti naložbeno tveganje? (str. 6, 7, 8 in 9)

Zavarovanje bomo zelo verjetno sklenili za daljše obdobje – 10 ali več let. Izberemo tisto ponudbo, ki najbolj ustreza našim potrebam. Ne gledamo le na ceno, temveč predvsem na vsebino zavarovanja. Ko se z zavarovalnico uskladimo o bistvenih elementih zavarovanja, podpišemo ponudbo, na njeni podlagi pa zavarovalnica pripravi zavarovalno polico. Preden se odločimo za podpis ponudbe, moramo poznati in razumeti pravice in obveznosti, ki jih imamo.

S podpisom zavarovalne pogodbe potrdite tudi, da ste z vsebino zavarovanja (s pogodbo in splošnimi pogoji) seznanjeni in se z njo strinjate, zato so vaše možnosti poznejšega ugovaranja precej omejene.

● KJE SKLENITI ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE?

Zavarovanje lahko sklenete neposredno v kateri od poslovalnic izbrane zavarovalnice ali pri katerem izmed njenih posrednikov, najpogostejša praksa na trgu pa je, da se za zavarovanje odločite na podlagi obiska zavarovalnega zastopnika.

KO VAS OBIŠČE ZAVAROVALNI ZASTOPNIK

Zavarovalni zastopnik vas je dolžan seznaniti s svojim imenom in priimkom, številko in datumom dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja, naslovom zavarovalnice (ali zavarovalnic), za katero dela, izvensodnim postopkom reševanja sporov med potrošniki in ponudniki, internim postopkom za reševanje pritožb ter z nekaterimi drugimi informacijami.

Ob prvem srečanju z zastopnikom vam ni treba ničesar podpisati. Po pogovoru si vzemite dovolj časa za razmislek, pridobite primerljive ponudbe in poiščite odgovore na vsa vprašanja, ki se vam zastavljajo.

Priporočljivo je, da si že pred obiskom zavarovalnice ali pred srečanjem z zastopnikom oblikujete predstavo o tem, kakšno življenjsko zavarovanje želite skleniti. Se želite predvsem zavarovati ali tudi varčevati, kako pomembna vam je varnost privarčevanih sredstev, koliko ste pripravljeni vplačevati za zavarovanje in koliko časa?

Vaše pravice med trajanjem zavarovanja

Življenjska zavarovanja se večinoma sklepajo za daljša časovna obdobja ali celo doživiljsko. Življenje je nepredvidljivo, naše potrebe in okoliščine pa se lahko v času trajanja dolgoročnega zavarovalnega produkta bistveno spremenijo – včasih do te mere, da nam zavarovanje ne ustreza več.

Zavarovalna pogodba oziroma splošni ali posebni pogoji zavarovanja, ki veljajo za izbrano zavarovanje, morajo obvezno vsebovati določbo o njegovem trajanju. Posebej mora biti opredeljeno, ali je mogoče, na kakšen način in kdaj odpovedati pogodbo oziroma jo v celoti ali delno razvezati ter kakšne so vaše pravice in obveznosti ter pravice in obveznosti zavarovalnice v takšnih primerih.

Z življenjskim zavarovanjem sklepete dolgoročno pogodbo, ki je v določenih primerih ne morete spreminjati, sploh pa ne prekiniti brez finančnih posledic.

● ODPSTOP OD POGODBE

STE ZAVAROVANJE SKLENILI PRENAGLJENO?

Včasih se odločamo, ne da bi svoje odločitve prej zelo dobro premislili. Če ste sklenili zavarovanje in takoj zatem ugotovili, da ga pravzaprav ne želite ali ne potrebujete, lahko od pogodbe odstopite. Zakonodaja določa, da pri življenjskem zavarovanju rok za odpoved pogodbe ne sme biti krajši od 14 dni in ne daljši od 30 dni od dneva sklenitve pogodbe, zavarovalnica pa vam v tem primeru lahko zaračuna le dejanske stroške, povezane s tem. Pravica do odstopa oziroma preklica pogodbe mora biti izrecno navedena v splošnih pogojih.

STE ZAVAROVANJE SKLENILI NA DALJAVO – NPR. PO TELEFONU ALI NA SPLETU?

Pri pogodbah o življenjskem zavarovanju, sklenjenih na daljavo, je rok za odstop od pogodbe 30 dni. V tem času si torej lahko premislite in o tem obvestite zavarovalnico. Rok pa začne teči šele, ko prejmete vse bistvene informacije (o identiteti ponudnika, pogojih zavarovanja in glavnih značilnostih, ceni, pravici do odstopa ...) na enostaven in razumljiv način in na primernem nosilcu podatkov.

Če ste si premislili, ukrepajte takoj. V prvih tednih po sklenitvi od zavarovanja še lahko odstopite brez občutnih posledic.

Odповed in odkup zavarovanja

V splošnih pogojih, ki veljajo za vaše zavarovanje, mora biti natančno določeno, v katerih primerih lahko pogodbo odpoveste, kakšen je odpovedni rok in kakšne so posledice prekinitve zavarovanja. Ali in kako to lahko storite, je odvisno od posameznega zavarovanja in zavarovalnice, pri kateri ste zavarovanje sklenili.

Odkupna vrednost zavarovanja, torej znesek, ki ga prejmete v primeru predčasne prekinitve zavarovanja, je **pri mešanih zavarovanjih** določena v višini matematične rezervacije, zmanjšane za stroške zavarovalnice. Vsote odkupnih vrednosti po posameznih letih si lahko ogledate v tabelah odkupnih vrednosti, ki so obvezen sestavni del vaše zavarovalne pogodbe.

Odkupna vrednost pri **naložbenih življenjskih zavarovanjih** pa se določa na podlagi privarčevanih sredstev na naložbenem računu, znižanih za stroške zavarovalnice. Vaša zavarovalna pogodba vsebuje le ocenjene vrednosti, ki naj bi jih prejeli v določenem trenutku predčasne prekinitve zavarovanja, na podlagi predvidenih donosov skladov. Donosi pa niso zagotovljeni in so v veliki meri odvisni od gibanj na finančnih trgih. Odkupna vrednost je zato lahko tudi občutno manjša od tiste, ki ste jo pričakovali.

Ste želeli prekiniti naložbeno zavarovanje in dobiti nazaj vsaj vse vplačane premije, pa vas je izračun odkupne vrednosti negativno presenetil?

Razlika med vsoto vplačanih premij in odkupno vrednostjo je najpogostejši vzrok nesoglasij med zavarovancem in zavarovalnico. Žal pri zavarovanjih vse prepogosto pričakujemo, da denar lahko dvignemo brez večjih posledic. A če predčasno prekinete zavarovanje, ne boste dobili povrnjenega:

- dela premij, ki je namenjen za kritje rizika smrti,
- stroškov, ki jih obračuna zavarovalnica. Ti stroški so predvsem visoki v prvih letih po sklenitvi zavarovanja, saj bo zavarovalnica od zneska izplačila odštela še 8,5 odstotka davka od prometa zavarovalnih poslov, če je od sklenitve pogodbe minilo manj kot 10 let, ter morebitno 25-odstotno akontacijo dohodnine od razlike med izplačilom in vplačanimi premijami.

Predčasna prekinitve zavarovanja vas lahko krepko udari po žepu - skoraj gotovo se boste morali odpovedati delu sredstev, ki ste jih več let vplačevali za življenjsko zavarovanje. Ta del bo še višji, če zavarovanje prekinete pred potekom 10 let.

● SPREMEMBA ZAVAROVANJA

Bi zavarovanje obdržali in prilagodili svojim spremenjenim potrebam?

Ohranitev življenjskega zavarovanja pod spremenjenimi pogoji je pogosto boljša rešitev kot odpoved in odkup zavarovanja, saj se na ta način izognete finančnemu prikrajšanju in izgubi zavarovalnega kritja, zavarovanje pa priredite na način, ki bolj ustreza spremenjenim okoliščinam. Pri svoji zavarovalnici se pozanimajte, kako lahko ukrepate. Odločite se lahko na primer za krajšo ali daljšo zavarovalno dobo, pri čemer se prilagodita tudi višina premije in višina zavarovalne vsote.

● IZPLAČILO PREDUJMA

Nujno potrebujete del sredstev takoj?

Pri nekaterih življenjskih zavarovanjih se lahko dogovorite, da vam zavarovalnica vnaprej izplača del sredstev, in sicer največ do višine odkupne vrednosti police. Od predujma lahko plačujete obresti, lahko pa se odločite, da ga kasneje tudi vrnete. Če predujma ne vrnete in pride do smrti ali do odkupa zavarovanja, se višina zavarovalnine oziroma odkupna vrednost zavarovanja zniža za višino predujma.

Težave s plačevanjem premije

Redno plačevanje premij je vaša osnovna obveznost do zavarovalnice. Lahko pa se zgodi nepredvideno in se vaše finančno stanje poslabša do te mere, da vam sklenjeno zavarovanje predstavlja preveliko breme.

Premije niste poravnali v roku? Pri življenjskih zavarovanjih zavarovalnica nima pravice od vas sodno zahtevati plačila. Lahko pa s priporočenim pismom zahteva, da premijo plačate v roku, ki ne sme biti krajši od enega meseca.

Premije ne zmorete plačevati le krajši čas? Preverite, ali obstaja možnost odloga plačevanja premij oziroma mirovanja za omejeno časovno obdobje (mirovanje) in pod kakšnimi pogoji.

Premije niste več sposobni plačevati? Če premije ne plačate in ste že poravnali vsaj tri letne premije, zavarovalnica lahko zniža zavarovalno vsoto in zavarovanje spremeni v zavarovanje brez nadaljnega plačila premij (kapitalizirano zavarovanje). Če pa še niste poravnali treh letnih premij, lahko zavarovalnica odstopi od pogodbe. V tem primeru ostanete brez vplačanih premij.

Ob koncu zavarovanja - izplačilo zavarovalnine

Do izplačila zavarovalnine ste upravičeni, ko pride do zavarovalnega primera – smrti ali doživetja. Za izplačilo zavarovalnine morate vložiti zahtevek, ki mu priložite dokazilo o nastanku zavarovalnega primera in o upravičenosti zahtevka. Dokazila, ki jih bo zavarovalnica želela v primeru smrti, so najpogosteje zavarovalna polica, mrliški list in zdravniško spričevalo, lahko pa zahteva tudi dodatna dokazila. V primeru doživetja posebna dokazila poleg zavarovalne police običajno niso potrebna. V splošnih pogojih svojega zavarovanja preverite, ali zavarovalnica v zvezi z uveljavljanjem pravic iz zavarovanja postavlja še kakšne druge zahteve.

Svoje bližnje seznanite s tem, katera zavarovanja imate sklenjena ter kje imate shranjene zavarovalne police in pripadajočo dokumentacijo.

● OBSTAJA MOŽNOST, DA ZAVAROVALNINA NI IZPLAČANA?

Obveznost zavarovalnice izplačati zavarovalnino ni povsem neomejena, zato v vaši zavarovalni pogodbi preverite tudi, v katerih primerih niste upravičeni do izplačila in ali je izplačilo lahko le delno (v višini matematične rezervacije).

Pri zavarovanju za primer smrti zavarovalno kritje ne velja v določenih primerih, ko smrt nastopi kot posledica nevarnosti, ki je izključena iz zavarovalnega kritja. Najpogostejši primer med izključitvami je samomor zavarovanca, ta izključitev pa je običajno omejena na prva leta trajanja zavarovanja. Po preteku na primer treh let se samomor zavarovanca obravnava enako kot smrt iz kateregakoli drugega vzroka.

Zavarovalne pogodbe za primer smrti zavarovanca lahko izključujejo tudi druge nevarnosti, na primer vojne, upore, rizične športe, nekatera obolenja in podobno. Zavarovalnica je prosta obveznosti izplačila zavarovalnine tudi v primerih, ko je upravičenec naklepno povzročil smrt zavarovanca. Če so bile do dogodka vplačane vsaj tri letne premije, pa mora izplačati vrednost v višini matematične rezervacije.

Zavarovalnica lahko ob nastopu zavarovalnega primera zavarovalnino tudi zniža ali njeno izplačilo celo odkloni (brez vračila vplačanih premij), če naknadno ugotovi, da je zavarovanec ob sklenitvi zavarovanja podal napačne ali nepopolne podatke o zdravstvenem stanju, poklicu ali aktivnostih, s katerimi se ukvarja v prostem času. Zato je zelo pomembno, da ob sklenitvi zavarovanja podamo točne in popolne podatke.

Kaj je matematična rezervacija?

Poenostavljeno – gre za vrednost police življenjskega zavarovanja. Matematična rezervacija se oblikuje v višini sedanjih vrednosti ocenjenih bodočih obveznosti zavarovalnice na podlagi sklenjenih zavarovanj, zmanjšanih za sedanjo ocenjeno vrednost prihodnjih premij, ki bodo vplačane na podlagi teh zavarovanj.

Vaše pravice

Vaše zavarovanje ne ustreza več vašim potrebam, želite spremembe, ali morda menite, da so bile kršene vaše pravice?

Pred vsako odločitvijo o spremembi, prekinitvi ali zamenjavi zavarovanja se pri svoji zavarovalnici pozanimajte o vseh možnostih, ki so vam na voljo v okviru obstoječega zavarovanja. Prav tako poiščite odgovore na vsa svoja vprašanja in pomisleke. Spremembe obstoječih zavarovanj oziroma sklenitev novih zavarovanj lahko tudi odklonite.

Če želite dodatne informacije v zvezi s svojim zavarovanjem, je vaš prvi korak zavarovalnica. V primeru nesporazuma ali spora z zavarovalnico lahko nanjo naslovite tudi pritožbo. **Pritožbeni postopek** je običajno dvostopenjski. Če se s prvim odgovorom zavarovalnice na vašo pritožbo ne strinjate, lahko zahtevate, da o vaši pritožbi na drugi stopnji odloča posebna pritožbena komisija zavarovalnice. Če je odgovor zavarovalnice ponovno negativen, ste izčrpali svoje možnosti v internem pritožbenem postopku.

V naslednjem koraku se lahko obrnete na **Slovensko zavarovalno združenje**. Pri SZZ delujeta **Varuh dobrih poslovnih običajev v zavarovalništvu** in **Mediacijski center**. Prvi vam lahko pomaga v primerih, ko gre za nespoštovanje Zavarovalnega kodeksa, ne obravnava pa sporov glede utemeljenosti ali višine vaših zahtevkov.

Premoženjske spore lahko poskušate razrešiti v postopku mediacije. Predlog za mediacijo lahko naslovite na **Mediacijski center** pri SZZ. Pri tem morate vedeti, da se mora z mediacijo strinjati tudi zavarovalnica. Če se strinja, bo nevtralna strokovna oseba pomagala doseči sporazum med vami in zavarovalnico. Pri tem pa ne prejmete strokovne pomoči, kar je lahko težavno predvsem z vidika, da boste sami težko ocenili, ali ste bili oškodovani in za koliko.

Zadnja možnost, ki vam preostane, je, da pred pristojnim sodiščem sprožite **sodni postopek**, ki pa bo neizogibno dolgotrajen in povezan z visokimi stroški.

V določenih primerih se lahko obrnete na **Tržni inšpektorat RS**, ki lahko sankcionira zavarovalnico, če na primer ugotovi uporabo nepoštenih poslovnih praks, nepoštenih pogodbenih pogojev ali kršitev drugih pravic, ki jih imate kot potrošnik. O hujših težavah lahko obvestite tudi **Agencijo za zavarovalni nadzor**, ki bdi nad zakonitostjo delovanja zavarovalnic.

KORISTNI KONTAKTI

Slovensko zavarovalno združenje, g. i. z.

Železna cesta 14

1000 Ljubljana

01 473 56 99

info@zav-zdruzenje.si

www.zav-zdruzenje.si

Zveza potrošnikov Slovenije

Frankopanska 5

1000 Ljubljana

01 474 06 00

zps@zps.si

www.zps.si

Življenjska zavarovanja – Kaj je dobro vedeti?

Založnik: Zveza potrošnikov Slovenije

Avtorji: Mojca Štrucl, Boštjan Krisper

Oblikovanje: Vizualgrif d. o. o.

Tisk: Littera picta

Naklada: 15.000 izvodov

Leto izdaje: 2015